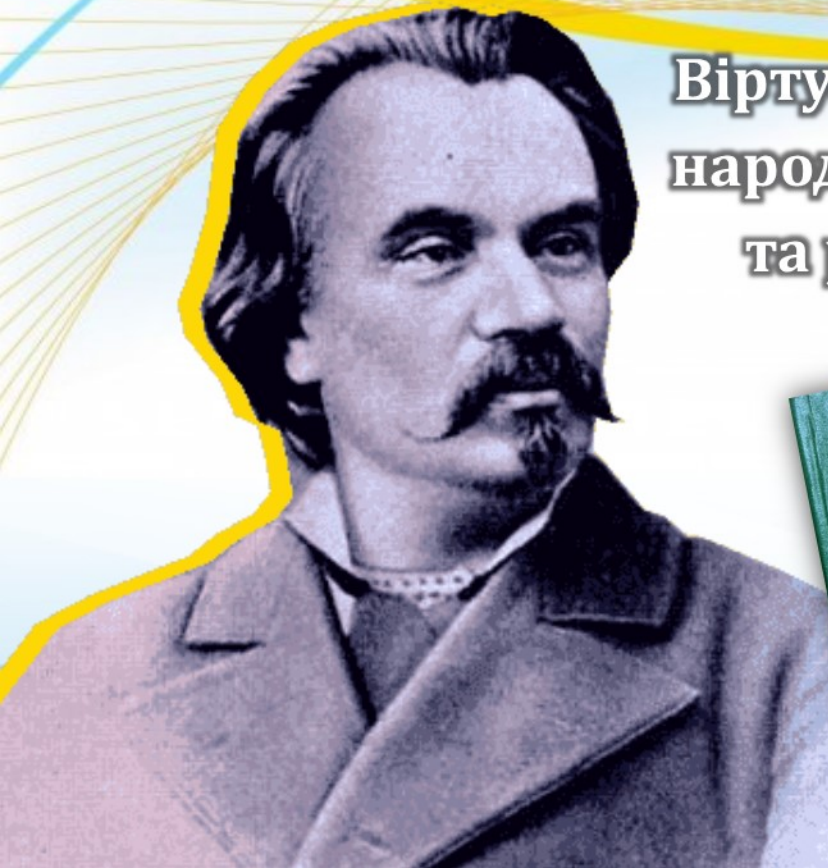

*«Нехай Україна у щасті буя—
у тім нагорода і втіха моя!»*

Віртуальна виставка до 185-річчя з дня народження українського письменника та режисера Михайла Старицького

8 фактів із життя Михайла Старицького

1. Михайло Старицький народився 14 грудня 1840 року у селі Кліщинці Полтавської губернії (тепер Черкаська область), у дворянській родині. У 13 років він залишився сиротою і його виховував двоюрідний дядько за материнською лінією Віталій Лисенко, батько майбутнього композитора Миколи Лисенка.

Київська «стара» громада разом зі студентською, 1874 р.

М. Старицький - студент

2. У 18 років Михайло Старицький вступив до Харківського університету, а коли родина переїхала до Києва, перевівся на фізико-математичний факультет Київського університету. Там він увійшов до складу Київської громади, яку поєднувала любов до української культури.

3. Якось у батьківському маєтку він закохався у селянку Степаниду, але дівчина була заручена. Кохання надихнуло Старицького написати ліричний вірш «Ніч яка місячна». Пізніше драматург одружився з юною Софією Лисенко. Молодят вінчав священник із сусіднього села, додавши два роки Софії та рік Михайлу.

Театр Корифеїв

Софія Віталіївна Старицька (з роду Лисенків), дружина М. П. Старицького.
Фото 1860-х рр.

4. У 1871 році Старицький разом з Лисенком організував «Товариство українських сценічних акторів» – першу українську театральну трупу, з якої згодом вийшло багато українських акторів. У 1883 році йому було запропоновано очолити іншу професійну трупу, яка стала відома як «Театр Корифеїв» (де провідними акторами були: Марк Кропивницький, Марія Заньковецька, Микола Садовський, Панас Саксаганський).

5. 1872 року відбулася перша вистава українського музичного театру в Києві – «Чорноморці», автором якої був Микола Лисенко, а постановником опери – Михайло Старицький.

Михайло Старицький із Марком
Кропивницьким

Микола Лисенко

6. Старицький переробив комедію Нечуй-Левицького «На Кожум'яках», яка здобула назву «За двома зайцями». Після прем'єри комедія вже не сходила зі сцени, а класичною стала редакція Старицького. До речі, п'єса мала ще одну назву – «Панська губа, та зубів нема».

7. Михайло Старицький створив такі слова, як «мрія», «майбутнє», «байдужість», «завзяття», «темрява», «пестливий», «привабливий».

8. Михайло Старицький був знайомий і товаришував з такими видатними особистостями українського національного руху, як Михайло Драгоманов, його сестра Ольга, Петро Косач, Володимир Антонович, Павло Житецький, Тадей Рильський, Борис Познанський і багатьма іншими.

Фото: на відкритті пам'ятника Івану Котляревському в Полтаві, 1903 рік. Зліва направо: Михайло Коцюбинський, Василь Стефаник, Олена Пчілка, Леся Українка, Михайло Старицький, Гнат Хоткевич, Володимир Самійленко.

Михайло Старицький увійшов в історію не лише як драматург і театрал, а ще й як перекладач, поет і прозаїк. Він добре знав кілька мов і перекладав Байрона, Міцкевича, Лермонтова та інших поетів свого часу. Паралельно писав власну лірику: як громадянсько-патріотичну, так і інтимну.

Окрім цього, Старицький запам'ятався як автор важливих історичних романів, що їх писав в останні десятиліття життя. Найбільше він любив описувати козацьку добу, зокрема створив романи «Молодість Мазепи», «Руїна», а також повість «Оборона Буші» про часи Хмельниччини. Для розвитку українського театру майстер переклав та написав багато важливих драматургічних творів. Наприклад, у 1882 році видав один з перших українських перекладів «Гамлета». Найбільш відомою драмою його власного авторства є п'єса «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці» за сюжетом народної пісні, яку приписують напівлегендарній Марусі Чурай.

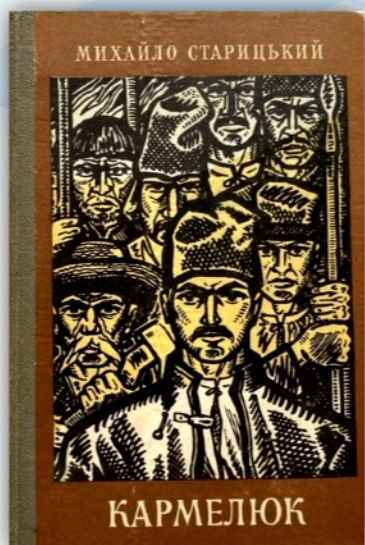
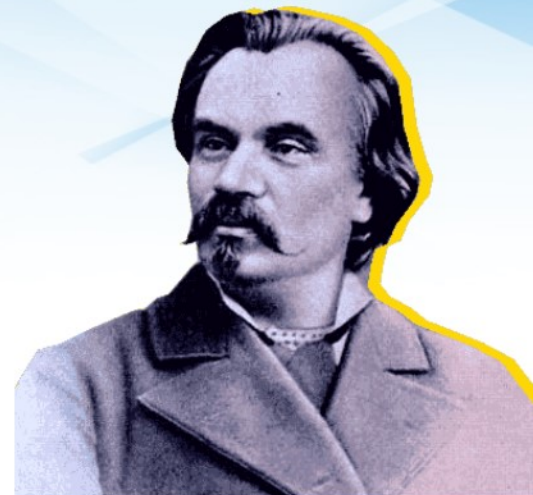
821(477)".../1917"

C77

Старицький М. П.

Кармелюк : історичний роман; пер. з рос. / М. П. Старицький. - Київ : Дніпро, 1971. - 708 с.

Історико-пригодницький роман, присвячений життю і боротьбі народного героя Устима Кармелюка, ватажка селянського руху на Поділлі проти соціального та національного гніту. Твір є знаковим в української літератури, що поєднує реальні події з романтичним сюжетом. Роман, написаний на початку ХХ-го століття, відображає тогочасні проблеми та є протестом проти кривди, описуючи подвиги Кармелюка.

821(477)".../1917"

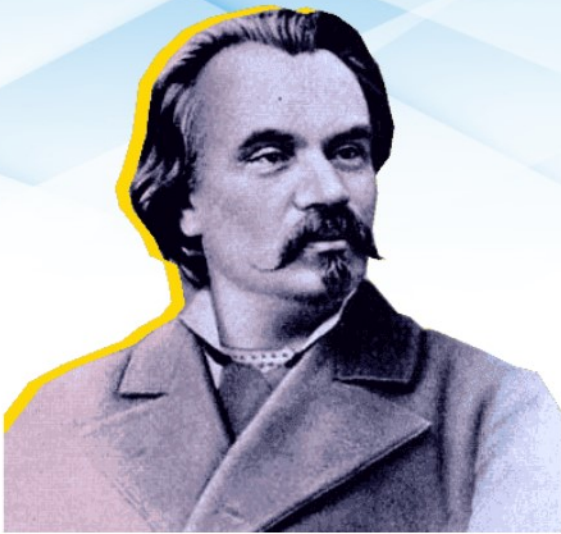
C77

Старицький М. П.

Останні орли : історична повість із часів гайдамаччини; пер. з рос. / М. П. Старицький. - Київ : Дніпро, 1968. - 703 с.

Визначний історичний роман письменника, виданий у 1901 році, який розповідає про події Коліївщини 1768 року – повстання українського народу на Правобережній Україні проти польської шляхти і католицького духовництва, змальовуючи соціальний, національний та релігійний гніт того часу через долі героїв, зокрема закоханих пар, та динамічні події повстання під проводом Залізняка і Гонти.

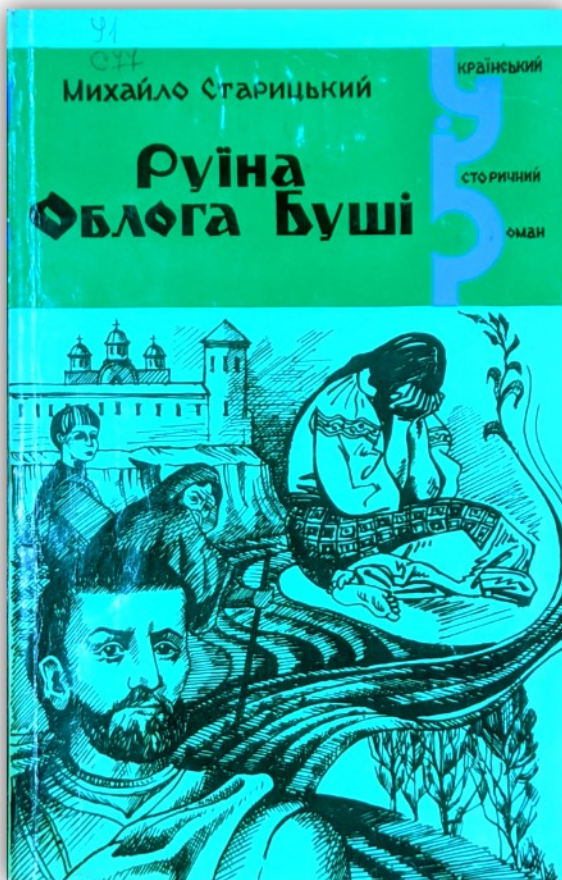

821(477) ".../1917"

C77

Старицький М. П.

Руїна. Облога Буші : історичні романи /
М. П. Старицький. - Київ : Укр. центр духовної
культури, 1996. - 703 с.

Роман «Руїна» присвячено драматичному періоду в історії України, коли в результаті зрадницького Андрусівського договору 1667 р. Україна була розділена на Правобережну — в складі Речі Посполитої — і Лівобережну з Києвом — під протекторатом Москви. У романі діють гетьмани України Петро Дорошенко, Іван Самойлович, кошовий Іван Сірко і простежується шлях Івана Мазепи до гетьманства.

«Облога Буші» — це історична повість, яка вперше була опублікована у 1891 році. Цей твір належить до жанру історичної прози й описує події Хмельниччини — одного з найважливіших періодів в історії України, коли українські козаки боролися за незалежність від польської шляхти. Повість зосереджена на облозі містечка Буша, яке було захоплене польськими військами під час повстання Богдана Хмельницького у 1654 році.

821(477)".../1917"

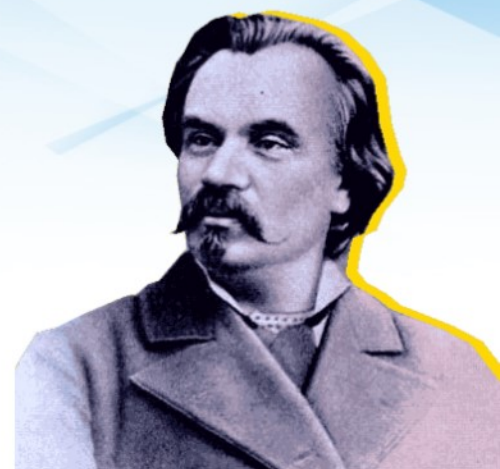
C77

Старицький М. П.

За двома зайцями : комедійна п'єса / М. П. Старицький. - Київ : Видавництво «КСД», 2020. - 320 с.

«За двома зайцями» — комедійна п'єса, написана 1883 року українською мовою.

У ній розповідається про цирюльника Свирида Голохвостого, який намагається розбагатіти, одружившись із багатую міщанкою Пронею Сірко, і, водночас, залицяється до бідної дівчини-красуні Галі. Ця сатирична п'єса висміює жадібність, лицемірство та соціальне кар'єристство.

821(477)".../1917"

C77

Старицький М. П.

Твори : у 2-х т. Т. 1. Поезії. Повісті. Оповідання / М. П. Старицький. - Київ : Дніпро, 1984. - 645 с.

821(477)".../1917"

C77

Старицький М. П.

Твори : у 2-х т. Т. 2. Драматичні твори / М. П. Старицький. - Київ : Дніпро, 1984. - 645 с.

